

Notat

Scenarier for implementering af klimavirkemidlet; udtagning af kulstofrige landbrugsjorde

Projekt: 7854 Mod en klimaneutral planteproduktion

Ansvarlig	stfi
Oprettet	26-01-2021
Side	1 af 9

Indledning

Udtagning af kulstofrige landbrugsjorde betragtes som det mest effektive klimavirkemiddel i markbruget. Derfor indgår udtagning af de kulstofrige landbrugsjorde som det primære klimavirkemiddel, der skal få landbruget i mål med målsætningerne for klimareduktion i 2030.

Ifølge Aarhus Universitet har Danmark i alt 171.000 ha kulstofrigt lavbundsjord i anvendelse som landbrugsjord. Ved udtagning, vådlægning og ekstensivering af landbrugsdriften på disse arealer, reduceres dannelsen af lattergas, og omsætningen af jordens organiske materiale foregår langsommere, hvilket giver en lavere CO₂-frigivelse til atmosfæren.

Klimarådet, som er et uafhængigt ekspertpanel, der rådgiver Regeringen om klimapolitik, foreslår at udtage ca. 50.000 ha lavbundsjord, og vurderer at reduktionspotentialet ved dette samlet set er 1,4 mio. tons CO₂-ækv. i 2030.

Klimapartnerskabet for Fødevare- og Landbrugssektoren peger ligeledes på udtagning af de knap 50.000 ha lavbundsjord, men anbefaler at udtage yderligere 60.000 ha i 2030, således der i alt udtages 108.000 ha kulstofrig landbrugsjord. Dette vurderes at kunne reducere udledningen af drivhusgasser med 3,052 mio. tons CO₂-ækv. i 2030.

Udfordringen er, at udtagning af lavbundsjord som klimavirkemiddel er vurderet på baggrund af kriterier om omkostningseffektivitet, dokumenteret effekt og minimering af negative afledte effekter ved implementering. Der er dermed ikke taget stilling til i hvilken grad, virkemidlet er realiserbart. Derfor opstår spørgsmålene; hvor hurtigt kan virkemidlet implementeres, hvilke barrierer skal overkommes før implementering, og hvad er tidshorisonten for dette og endelig: hvad er virkemidlets reelle reduktionspotentiale?

Status og tilskudsordninger

Udtagning af lavbundsjord har siden 2014 foregået via tilskudsordningen, Lavbundsordningen, der administreres af Landbrugsstyrelsen. Der er afsat 65 mio. kr. årligt i perioden 2016-2021. Status er, at der per november 2020 er udtaget ca. 1.934 ha projektarealer i perioden 2014-2020. Her er andelen af kulstofrige jorde (dvs. indeholder mere end >6 % organisk kulstof) 96 %, mens mineraljord gennemsnitlig udgør 4 % af projektarealet¹. Fordi andelen af mineraljord er så lille, er der i beregningerne i dette notat lavet den antagelse at alle 1.934 ha projektareal er kulstofrigt landbrugsjord.

De knap 2.000 ha projektarealer fordeler sig på 23 lavbundsprojekter, hvoraf 10 projekter er realiseret og 13 venter på, at jordfordelingen falder på plads, før anlægsarbejdet kan gå i gang, og arealet kan vådlægges.

De 23 igangværende eller afsluttede lavbundsprojekter bidrager med en reduktion på ca. 34.000² tons CO₂-ækv. pr. år, hvilket svarer til 50 % af Lavbundsordningens drivhusgasreduktionsmål på 68.000 tons CO₂-ækv. (2014–2020) (Landbrugsstyrelsen, 2020).

¹ Baseret på oplysninger fra 13 realiserede lavbundsprojekter.

² For fem lavbundsprojekter kendes den konkrete kulstofreduktion ikke, og kulstofreduktionen er sat til minimumskravet på 13 tons CO₂-ækv. pr. ha pr. år (jf. bekendtgørelsen for Lavbundsordningen).

Lavbundsordningen udløber ved udgangen af 2021, og bliver måske forlænget til udgangen af 2022, hvor målet er, at 2.500 ha skal være udtaget. Det vil sige, man på nuværende tidspunkt arealmæssigt er 77 % i mål med udtagningen.

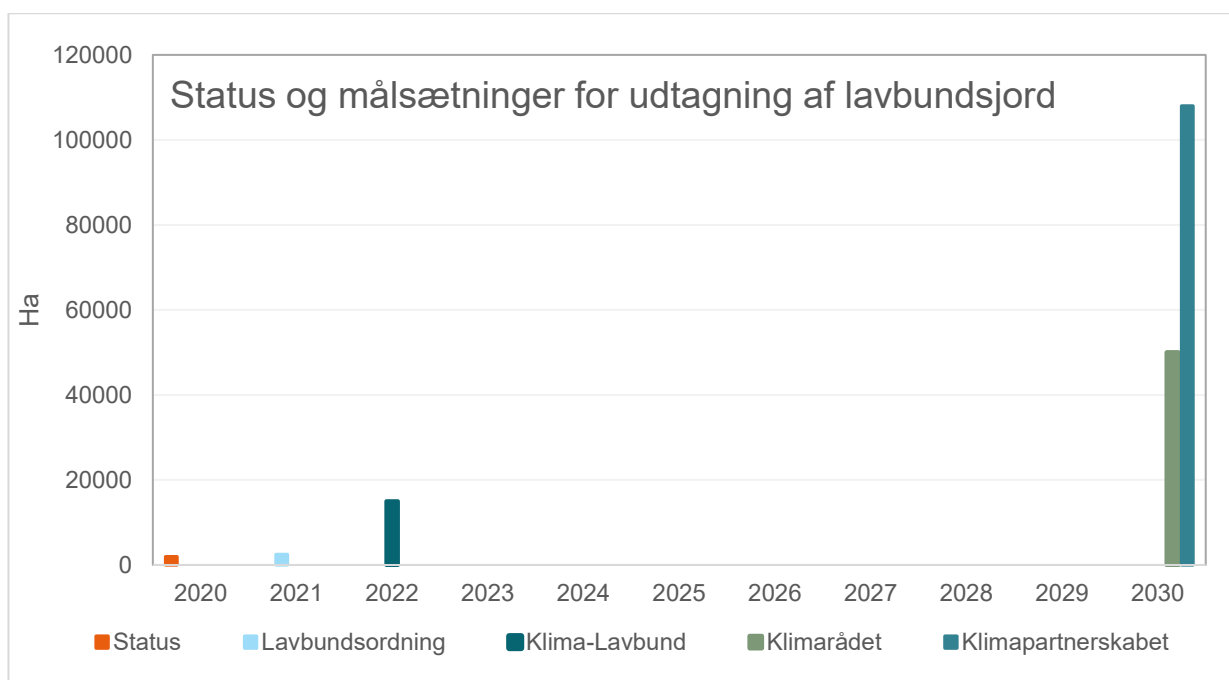
I september 2020 afsatte Regeringen 600 mio. kr. til udtagning af lavbundsjord over de næste tre år. Målet er at udtage i alt 15.000 ha kulstofrigt lavbundsjord i perioden 2020-2022, og reducere drivhusgasudledningen med 0,27 mio. tons CO₂-ækv. årligt. De 600 mio. kr. fordeler sig på tre spor (Andersen, 2020):

- **Spor 1:** Der afsættes 255,5 mio. kr. til en ny national tilskudsordning. Tilskudsordningen hedder Klima-Lavbundsordningen, og kan søges af kommuner, private lodsejere og fonde.
- **Spor 2:** Der afsættes 329 mio. kr. til Naturstyrelsen, der kan lave lavbundsprojekter overalt i landet uden at skulle ansøge Landbrugsstyrelsen om tilskud til forundersøgelse og realisering.
- **Spor 3:** Der afsættes 17,3 mio. kr. til at opbygge viden om effekten af udtagning af lavbundslande.

For at kunne nå målet om at have udtaget 15.000 ha i 2022, er der lavet nogle ændringer, som har til formål at reducere tiden fra et projekt påbegyndes, til det er afsluttet. Baseret på projekter, der er realiseret under Lavbundsordningen, tager det gennemsnitlig 3 år og 4 måneder fra et projekt søger om tilskud til forundersøgelse til det er etableret³. Med Lavbundsordningen er processen, at kommunen eller Naturstyrelsen først ansøger Landbrugsstyrelsen om tilskud til at lave en forundersøgelse, der skal afdække, om arealet er egnet til udtagning og vådlægning. Det tager typisk 6-12 måneder at udarbejde en forundersøgelse. Er projektet egnet til realisering, skal der laves endnu en ansøgning til Landbrugsstyrelsen for at få tilskud til realisering. Når tilskud til realisering er opnået, kan jordfordelingsaftalerne gå i gang, og når jordfordelingen er på plads, kan anlægsarbejdet gå i gang. Erfaringsmæssigt er jordfordelingen typisk den del af lavbundsprojekter, der tager længst tid. Af denne grund fokuserer den nye tilskudsordning, Klima-Lavbund, på udtagning af de arealer, hvor lodsejere er interesseret i at beholde deres arealer. Derfor gives der i Klima-Lavbundsordningen kun tilskud til en engangskompensation for kapacitetsnedsættelse som følge af vådlægning af arealet. Kompensationens størrelse afhænger af, hvorvidt arealerne er omdriftsarealer med højtærskelgrøder, omdriftsarealer, permanentgræs-arealer eller naturarealer. Med dette tiltag er forventningen, at anlægsarbejdet kan gå i gang hurtigst muligt efter tilsagn om realisering er opnået.

I spor 2 giver man Naturstyrelsen forvaltningsretten over de afsatte midler. Håbet er, at det vil give en tidsmæssig besparelse i forhold til at skulle vente på ansøgningsrunder hos Landbrugsstyrelsen. Naturstyrelsen har mulighed for at give lodsejere alle tre former for kompensation, som er køb og salg af jord, jordfordeling, samt engangskompensation.

³ Dette tal bygger på en antagelse om, at de projekter, der endnu ikke er etableret, bliver etableret i 2020. Antages en lignende realiseringshastighed under den fremtidige tilskudsordning fra 2021, skal udtagningsprocessen for lavbundsarealer senest være igangsat i 2027.

Figur 1: Figuren opsummerer de forskellige målsætninger, der er for udtagning af lavbundsjord set over en tiårig periode fra 2020-2030. Målsætningerne er hhv. Lavbundsordningens målsætning om at udtage 2.500 ha kulstofrige lavbundsjord i 2021, regeringens målsætning om at udtage 15.000 ha lavbundsjord med de nye ordninger i 2022 samt Klimarådets målsætning om udtagning af 50.000 ha og Klimapartnerskabets målsætning om 108.000 ha i 2030. Den lyseblå søjle i 2020 markerer status for, hvor mange arealer der i 2020 er udtaget (1.934 ha).

Barrierer for udtagning af kulstofrige landbrugsarealer

I forbindelse med Lavbundsordningen er 9.690 ha lavbundsjord indgået i forundersøgelser, hvoraf 1.934 ha var egnet til realisering (Landbrugsstyrelsen, 2020). Det giver en succesrate på 20 %. Der er flere årsager til at så få projekter er realiseret i forhold til forundersøgelsesarealet. En gennemgang af samtlige 92 forundersøgelsesprojekter fra 2019 viste, at de primære barrierer for udtagning af lavbundsjord er;

- Projekterne resulterer i for høj fosforudledning
- Der kunne ikke opnås en tilstrækkelig CO₂-reduktion (<13 tons CO₂-ækv. pr. ha pr. år)
- Lodsejermodstand
- Krav om kvælstofreduktion i Lavbundsordningen umuliggjorde udtag af projekter placeret i vandopland, hvor der ikke er krav om kvælstofreduktion
- Projektet ville påvirke arealer uden for projektarealet

Nye kriterier i Klima-lavbundsordningen skal imødekomme barrierer

Der er med den nye Klima-Lavbundsordning foretaget ændringer i kriterierne for at opnå tilskud. Ændringerne har til formål at sikre, at flere projekter er egnet til realisering. De vigtigste ændringer er:

- Kravet til andelen af kulstofrig jord i projektområdet reduceres fra minimum 75 % til, at blot 60 % af projektarealet skal indeholde jorde med over 6 % organisk kulstof.
- Sænkelse af drivhusgasreduktionskravet fra 13 tons CO₂-ækv. pr. ha pr. år til 10 tons CO₂-ækv. pr. ha pr. år
- Der er intet krav om, at projektet skal have kvælstofreducerende effekt. Kvælstofreduktion er en positiv sidegevinst, der kan have betydning for den interne prioritering af projekter.
- Grænsen for omkostningseffektivitet øges fra 5.000 kr. pr. ton CO₂-ækv. til 8.533 kr. pr. ton CO₂-ækv. Det giver mere økonomisk frihed til at kunne etablere fosforafværgeforanstaltninger som fosforfældningsbassiner, filtre samt biomassehøst.

Derudover skal projektområdet minimum være 10 ha stort, før der kan søges om tilskud til udtagning. Det betyder, at 26.684 ha potentielt ikke kan udtages, hvilket reducerer arealpotentialet fra 171.000 ha til 144.316 ha. I opgørelsen er der taget højde for, at op til 40 % af projektarealet må være mineraljord, dvs. de 26.684 ha dækker over lavbundsarealer, der er under 6 ha. Det er dog vanskeligt at lave denne opgørelse helt nøjagtig, da det vil være muligt at lave lavbundsprojekter, der består af flere usammenhængende lavbundsarealer. Derfor kan arealer under 6 ha ikke entydigt udelukkes fra arealpotentialet. Af den grund indgår alle 171.000 ha kulstofrigt landbrugsjord i notatets analyse af scenarier for virkemidlets implementering.

Den nuværende Lavbundsordning fortsætter i 2021 med de kriterier, som trådte i kraft den 1. januar 2020. De vigtigste kriterier er:

- Minimum 75 % af arealet skal indeholde jorde med over 6 % organisk kulstof.
- Projektet skal reducere med mindst 13 tons CO₂-ækv. pr. ha pr. år
- Projektet bidrager med en kvælstofreduktion på mindst 30 kg kvælstof pr. ha pr. år.

Scenarier for udtagning af lavbundsjord

Baseret på erfaringerne fra Lavbundsordningen samt forventningerne til kriterieændringerne i den nye ordning, er der her opstillet tre scenarier for, hvor stor en andel af forundersøgelsesarealet, der er egnet til udtagning.

Worst case scenarie: 20 %

Succesraten forbliver den samme, som den er nu, hvor 20 % af forundersøgelsesarealet er egnet til udtagning. Selvom der er sket lempelser i kriterier, er det formentlig de letteste arealer, der nu er taget ud, og udtagningen fremadrettet bliver mere kompliceret.

Mellemscenarie: 30 %

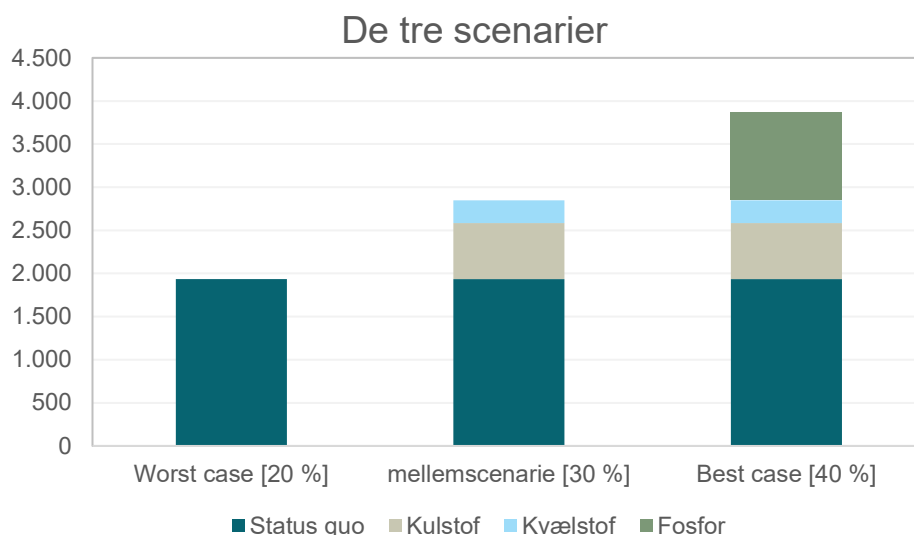
Erfaringerne fra lavbundsprojekter viste, at krav om placering i et opland med kvælstofreduktionskrav samt kravene til jordens kulstofindhold for mange projekter var en hæmsko for realisering. Derfor blev der den 1. januar 2020 ændret i kriterierne for tilskud under Lavbundsordningen, som potentielt kan betyde, at yderligere 915 ha lavbundsjord udover de knap 2.000 ha, der er udtaget nu, potentielt kan udtages. Hvis vi antager, at disse jorde udtages⁴, medfører det en succesrate på 30 %. I dette scenarie indgår også Klima-Lavbundsordningens drivhusgasreduktionskrav.

Best case scenarie: 40 %

En af de helt store barrierer ved udtagning af kulstofrige landbrugsjord er fosforudledning. Analysen af de 92 lavbundsprojekter, der har fået tilskud til at lave forundersøgelser under Lavbundsordningen, viste at fosfor var en barriere for 24 projekter, som tilsammen har et areal på ca. 2.700 ha. Miljøstyrelsen arbejder på at inkorporere afværgeforanstaltninger i forbindelse med lavbundsprojekter, og indtil videre har det medført, at 4 projekter, svarende til 734 ha, der ellers havde fået afslag pga. for høj fosforudledning, nu har kunne realiseres. For knap halvdelen af de 24 projekter, der fik afslag på realisering som følge af for høj fosforudledning, er fosforudledningen den eneste grund for afslaget, mens der for den anden halvdel var flere årsager til afslaget som f.eks. lodsejermodstand og manglende drivhusgasreduktion. Et forsigtigt estimat er derfor, at yderligere 1.000 ha vil kunne udtages, hvilket giver en succesrate på 40 %.

De tre scenarier er vist i figur 2 på næste side.

⁴ For flere af projekterne er den ejendomsmæssige forundersøgelse, som skal afdække lodsejernes interesse for projektet, ikke lavet, da det stod klar i den tekniske forundersøgelse, at projektet ikke kunne opfylde kravene. Derfor er det ikke afdækket om lodsejermodstand kan forhindre gennemførelse af nogle af projekterne.

Figur 2. Potentielle arealer til udtagning, efter kriterier er ændret. Arealerne tæller kun de arealer, hvor hhv. kulstof, kvælstof og fosfor er den eneste barriere for realisering. Succesraten er fundet ved at sammenholde antal hektarer, der potentielt kan udtages med forundersøgelsesarealet, som er 9.687 ha.

Aktivitetsniveau – hvordan skal vi nå vores mål?

I den følgende undersøgelse af hvor mange hektarer, der skal udtages eller laves forundersøgelser på for at nå målsætningerne, er der ikke taget højde for randarealer. I de realiserede projekter fra Lavbundsordningen var andelen af mineraljord gennemsnitlig omkring 4 % af projektarealet. Lavbundsordningen havde dog i starten fokus på at udtage jorde med minimum 12 % kulstof, hvorfor mange af de realiserede lavbundsprojekter har en høj andel af arealer med over 12 % kulstof. Siden hen er kriterierne til kulstofrige arealer i Lavbundsordningen sænket til 6 % organisk kulstof. Ligesom tillader Klima-Lavbundsordningen, at op til 40 % af projektarealet er mineraljord. Det er derfor forventeligt at andelen af mineraljord i projektområdet vil sige for de fremtidige projekter. Det vil formentlig betyde, at der er behov for at udtage endnu flere ha pr. år for at nå målsætningerne, der udelukkende baserer sig på udtagning af kulstofrige landbrugsjorde.

En større andel af mineraljord i projekterne, vil også udvande klimareduktionseffekten. Mere om det til sidst i notatet.

Det er dog usikkert i hvilket omfang randarealer med mineraljord vil udgøre af projektarealerne i fremtidige projekter. Derfor er randarealer ikke inkluderet i analysen.

Det årlige areal til udtagning:

Tabel 1 viser den gennemsnitlige årlige udtagingsrate, hvis målsætningerne i figur 1 skal nås.

Hvis Lavbundsordningens målsætning og Regeringens målsætning nås i 2022, er der sammenlagt udtaget 17.500 ha kulstofrigt lavbundsjord. Det betyder, at der er hhv. 32.500 ha og 90.500 ha tilbage til at udtage over de resterende 8 år, for at nå Klimarådets eller Klimapartnerskabets målsætninger. Det vil kræve en årlig udtagning på omkring 4.000 ha og 11.000 ha.

Tabel 1: Den gennemsnitlige årlige udtagingsrate (ha/år), hvis målsætningerne skal nås.

	Lavbundsordningen, ha	Klima-lavbundsordning, ha	Klimarådets målsætning, ha	Klimapartnerskabets målsætning, ha
2021	500	7.500		
2022		7.500		

2023			4.066	11.313
2024			4.066	11.313
2025			4.066	11.313
2026			4.066	11.313
2027			4.066	11.313
2028			4.066	11.313
2029			4.066	11.313
2030			4.066	11.313

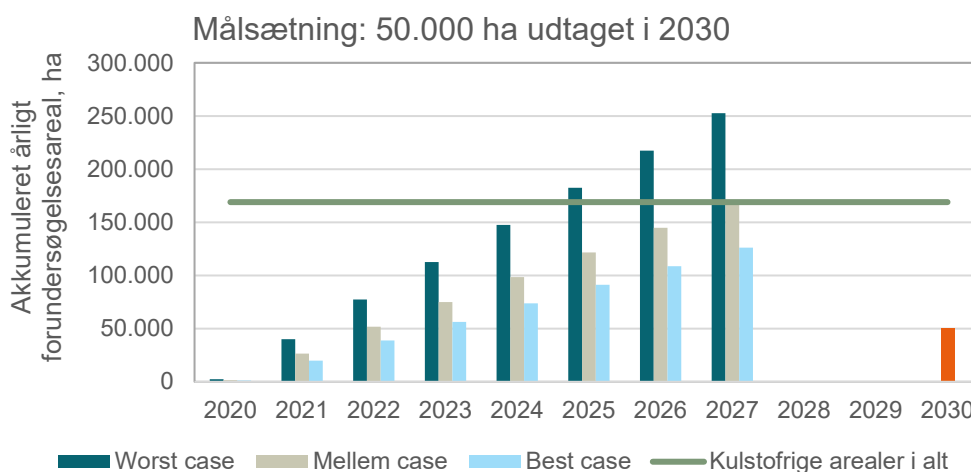
Som reference har den gennemsnitlige årlige udtagningsrate under Lavbundsordningen været 387 ha, varierende fra 47 ha til 1.183 ha.

Det skal dog bemærkes, at en gennemgang af tilskud givet af Landbrugsstyrelsen under Lavbundsordningen viser, at der det første år efter ordningen var tiltrådt ikke blev givet tilskud til realisering. Det kan tænkes, at lignende forhold vil gøre sig gældende med den nye ordning. Der kan dog være projekter, der har fået afslag under Lavbundsordningen, kan realiseres under Klima-lavbundsordningen, og disse projekter derfor ikke behøver at lave en ny forundersøgelse og dermed at søge direkte om tilskud til realisering. I så fald vil disse projekter kunne udtages allerede det første år under den nye ordning.

Det årlige forundersøgelsesareal:

Der vil være kulstofrige arealer, der ikke egner sig udtagning pga. lodsejermotstand eller tekniske forhold, når vandstanden på arealet hæves, såsom høj fosforudledning eller påvirkning af områder uden for projektområdet. Derfor er der behov for et endnu større årligt aktivitetsniveau end de arealer, der skal udtages.

Forundersøgelserne kan gå i gang allerede fra 2020, men de sidste skal senest igangsættes i 2027, hvis sagsbehandlingen, forundersøgelserne og jordfordelingen skal være færdige og udtagningen fuldført inden 2030, hvor virkemidlet skal være realiseret ifølge målsætningerne⁵.

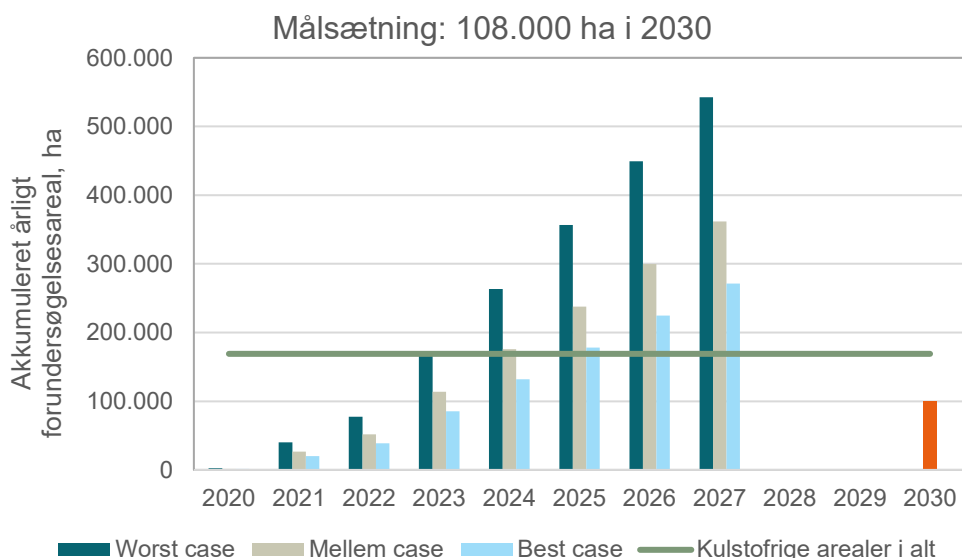

Figur 3: Orange er Klimarådets målsætning på 50.000 ha.

Figur 3 viser det akkumulerede årlige forundersøgelsesareal, der skal til for at nå Klimarådets målsætning om at udtage 50.000 ha i 2030 (markeret med orange i figuren). For worst case scenariet skal der årligt laves forundersøgelser på ca. 35.000 ha indtil 2027, mens der årligt skal laves forundersøgelser på ca. 23.333 ha med mellemscenariet og knap 18.000 ha med best case scenariet. Den grønne vandrette linje

⁵ Selvom man med den nye ordning håber at nedbringe tiden, hvormed lavbundsprojekter udtages fra gennemsnitligt 3,4 år til potentielt 1,5-2 år, vil de arealer, hvor lodsejerne ikke er afhængig af jordfordeling formentlig udtages under Klima-lavbundsordningen i 2022. Det betyder, at det formentlig er de sværeste, og mere tidskrævende arealer, der skal udtages hen imod 2030. Derfor er 2027 sat som året, hvor forundersøgelserne senest skal være påbegyndt.

markerer de 171.000 ha kulstofrige jorde, der er i Danmark, og er dermed det maksimale areal, der kan laves forundersøgelser på for. Som det ses i figuren, vil et worst case scenarie kræve et forundersøgelsesareal på 252.500 ha, hvilket er langt større, end der er kulstofrige lavbundslande på landbrugsarealer i Danmark.

Figur 4: Orange er Klimapartnerskabets målsætning på 108.000 ha.

Figur 4 viser det akkumulerede årlige forundersøgelsesareal, der skal til for at nå Klimapartnerskabets målsætning om at udtage 108.000 ha i 2030 (markeret med orange i figuren). Til og med år 2022 er den årlige forundersøgelsesareal lig figur 2, da det drejer sig om udtagning af de første 17.500 ha. Derefter skal der ske en markant stigning i antallet af hektarer, der årligt skal laves forundersøgelser på, hvis målet er at udtage 108.000 ha i 2030. For worst case scenariet skal der årligt laves forundersøgelser på ca. 93.000 ha indtil 2027, mens der årligt skal laves forundersøgelser på ca. 62.000 ha med mellemscenariet og knap 46.500 ha med best case scenariet. Som det ses i figur 3, så overskrider forundersøgelsesarealet arealet for kulstofrige jorde i Danmark for alle tre scenarier.

Hvilken succesrate skal til for at nå målsætningerne?

Man kan også vende det om, og se på hvilken succesrate, der er behov for, for at nå målsætningerne. Som man kan se i tabellen nedenfor vil det kræve en succesrate på 30 % for at opnå Klimarådets målsætning om at udtage 50.000 ha i 2030. Det svarer til mellemscenariet, opstillet i denne analyse. Hvis Klimapartnerskabets målsætning skal nås, skal succesraten være ca. 60 %, hvilket er markant højere, end vi har set muligt indtil nu. Der skal virkelig nedbrydes barrierer, hvis det skal kunne lade sig gøre.

Tabel 2: Nødvendig succesrate, hvis målsætningerne skal nås. Det skal bemærkes, at forundersøgelsesarealet kan være mere end de 171.000 ha, hvis der også medregnes randarealer.

	ha	Forundersøgel- sesareal, ha	Succesrate, %
Klimarådets målsætning:			
Forventet udtaget areal i 2030	50.000	171.00	29,2
Klimapartnerskabets målsætning:			
Forventet udtaget areal i 2030	108.000	171.00	63,2

Hvor meget jord kan udtages, hvis succesraterne ikke øges?

Hvis det antages, at det ikke er muligt at ændre de opstillede succesrater for udtagning, hvor mange arealer vil det så være muligt at udtage? Hvis det antages, at 171.000 ha er forundersøgelsesarealet, så vil det potentielle areal, der kan udtages være hhv.:

20 % = 34.000 ha

30 % = 51.300 ha

40 % = 68.400 ha

Der er behov for at hæve succesraten, for at nå målsætningerne.

Hvis ikke forholdet mellem arealer, der bliver lavet forundersøgelser på og arealer, der er egnet til udtagning mindskes, så er virkemidlets reelle potentiale tættere på Klimarådets målsætning på 50.000 ha end Klimapartnerskabets målsætning på 108.000 ha.

Virkemidlets reelle reduktionspotentiale

Klimarådet vurderer at udtagning af 50.000 ha kulstofrigt landbrugsjord kan reducere udledningen af drivhusgasser med 1,4 mio. tons CO₂-ækv. i 2030, mens Klimapartnerskabet vurderer at reduktionspotentialet ved udtagning af 108.000 ha i 2030 er 3,052 mio. tons CO₂-ækv. Både Klimarådet og Klimapartnerskabets målsætninger giver en arealspecifik reduktionspotentiale på 28 tons CO₂-ækv. pr. ha.

Erfaringerne fra de lavbundsprojekter, der er realiseret viser, at den gennemsnitlig, arealspecifikke drivhusgasreduktion er omkring 18 tons CO₂-ækv. pr. ha pr. år.

Eftersom mineraljord forventes at udgøre en større andel af projektområdet fremadrettet, vil der formentlig ske en yderligere udvanding af klimareduktionseffekten. Der er dog vanskeligt at gætte på, i hvilket leje den specifikke klimareduktionseffekt vil ligge på i fremtidens projekter. Den nye Klima-Lavbundsordning er grænsen for klimareduktionseffekten sat til 10 tons CO₂-ækv. pr. ha. Det er væsentlig under Klimarådets og Klimapartnerskabets forventede reduktionspotentiale.

Det kan dog siges, at enten vil udtagning af de 50.000 ha eller 108.000 ha ikke bidrage med en reduktion på hhv. 1,4 mio. tons CO₂-ækv. og 3,052 mio. tons CO₂-ækv. Det vil snarere være 0,9 mio. tons CO₂-ækv. og 1,9 mio. tons CO₂-ækv., antaget at en arealspecifik reduktionspotentiale på 28 tons CO₂-ækv. pr. ha. Hvis den arealspecifikke reduktionspotentiale sættes til 10 tons CO₂-ækv. pr. ha, er reduktionspotentialet for udtagning af 50.000 ha 0,5 mio. tons CO₂-ækv. samt 1,1 mio. tons CO₂-ækv. for udtagning af 108.000 ha.

Man kan også vende den om og sige, at hvis vi vil have en klimareduktionseffekt på hhv. 1,4 mio. tons CO₂-ækv. og 3,052 mio. tons CO₂-ækv. i 2030, vil det kræve, at der udtages hhv. omkring 78.000 ha i stedet for 50.000 ha samt 168.000 ha i stedet for 108.000 ha (antaget en arealspecifik reduktionspotentiale på 28 tons CO₂-ækv. pr. ha).

Skal det lykkedes er der behov for at hæve succesraten for antal projekter der opnår tilskud til realisering fra 30 % til 46 % for Klimarådets målsætning samt fra 62 % til 98 % for Klimapartnerskabets målsætning (antaget at forundersøgelsesarealet er 171.000 ha).

Konklusion

Der er i dette notat undersøgt fire målsætninger for udtagning af kulstofrigt landbrugsjord i forhold, hvilket aktivitetsniveau der skal til for at nå målsætningerne. For at nå Lavbundsordningens målsætning skal der i 2021 udtages 500 ha kulstofrigt jord. For at nå Klima-Lavbundsordningens målsætning skal der udtages 7.500 ha i både 2021 og 2022. Klimarådet har en målsætning om at have udtaget 50.000 ha kulstofrigt landbrugsjord i 2030. Det betyder, at der årligt i perioden 2023-2030 skal udtages ca. 4.000 ha.

Klimapartnerskabet har en målsætning om at udtage 108.000 ha i 2030, hvilket betyder, at der årligt i perioden 2023-2030 skal udtages ca. 11.000 ha. Den gennemsnitlige årlige udtagningsrate under Lavbundsordningen i perioden 2014-2020 var 387 ha, varierende fra 47 ha til 1.183 ha.

Der er opstillet tre scenarier for udtagning af arealer, baseret på erfaringerne fra Lavbundsordningen. Scenarierne er, at hhv. worse case 20 %, mellemscenarie 30 % og best case 40 % af forundersøgelsesarealet er egnet til udtagning.

For udtagning af 50.000 ha kulstofrigt landbrugsjord vil worse case scenariet betyde, at der skal laves forundersøgelser på et større areal end der er kulstofrige landbrugsjorde i Danmark. For udtagning af 108.000 ha overstiger forundersøgelsesarealet, arealet med kulstofrige landbrugsjorde for alle scenarier.

Skal målsætningerne nås, er der behov for at hæve succesraten. Alternativt er virkemidlets arealmæssige potentiale ved best case scenariet på omkring 68.000 ha.